

राज्यातील कायम विना अनुदान तत्वावरील
खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांकरीता तालुका व
राज्यस्तरावर व्यवस्थापन समिती गठीत
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग,
शासन निर्णय, क्र. आयटीआय-२०२५/प्र.क्र.८३/ई.कॉम.१३७६४२२/व्यशि-३,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.
दिनांक : १६ ऑक्टोबर, २०२५

- संदर्भ:-** १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय,
क्र.आयटीआय-१०९९(८८)/व्यशि-१, दि.१९/५/२०००.
२) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय,
क्र.आयटीआय-२२१३/प्र.क्र. १४६/व्यशि-३, दि.२२/८/२०१३.
३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय,
क्र.संकीर्ण-३३१५/प्र.क्र.१७/व्यशि-३, दि.१४/५/२०१५.
४) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय,
क्र.आयटीसी-२२१७/प्र.क्र. २३२/व्यशि-३, दि. ७/२/२०१८
५) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन शुध्दीपत्रक,
क्र.आयटीसी-२२१७/प्र.क्र. २३२/व्यशि-३, दि. २३/५/२०१९
६) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र.
क्र.आयटीआय-२०२५/प्र.क्र. ८३/व्यशि-३, दि.१४/८/२०२५.

प्रस्तावना:-

कायम विनाअनुदान तत्वावर नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणे आणि विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये नवीन व्यवसाय, जादा तुकडी, व्यवसाय बदल करण्याकरिता ऑनलाईन पध्दतीने शासनाचे इरादापत्र प्राप्त करण्यासाठीच्या प्रमाणित कार्यपध्दतीस संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे.

सदरहू शासन निर्णयांमधील कार्यपध्दतीनुसार खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांना इरादापत्राकरीता प्रत्यक्ष पडताळणी वगळून संस्थांनी ऑनलाईन पध्दतीने सादर केलेल्या कागदपत्रांची छाननी करण्यात येऊन कागदपत्रांच्या व हमीपत्राच्या आधारे संगणक प्रणालीव्दारे राज्य शासनाचे इरादापत्र देण्यात येते. तसेच राज्यातील सर्व औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील प्रवेश प्रक्रिया, प्रवेश नियमावली व प्रशिक्षण शुल्क इत्यादी संदर्भाधीन शासन निर्णय, दि.१४.५.२०१५ अन्वये निर्धारित करण्यात आले आहे. तर शासन निर्णय, दि.७.२.२०१८ सोबतच्या प्रमाणित कार्यपध्दतीनुसार (SOP) तसेच संस्थेने शासनास दिलेल्या हमीपत्रानुसार, रोजगार व प्रशिक्षण महासंचालनालय, नवी दिल्ली (D.G.T.) यांची मानके/निर्देश तसेच राज्य शासन आणि व्यवसाय

शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाचे यासंदर्भातील वेळोवेळी दिलेले आदेशांचे पालन करणे सदरहू संस्थांवर बंधनकारक आहे.

राज्यात सध्या ४२० शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था आणि ६०० पेक्षा अधिक खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था कार्यरत आहेत. म्हणजेच राज्यात १००० पेक्षा अधिक औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था कार्यरत आहेत. सदरहू खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमार्फत देण्यात येणारे प्रशिक्षण विचारात घेऊन, भविष्यातील शैक्षणिक गरजांची पूर्तता करण्याच्या दृष्टीने अभ्यासक्रमाच्या अंमलबजावणीमध्ये आवश्यक सुधारणा करणे, नियंत्रण ठेवणे व गुणवत्तेचा सातत्यपूर्ण मागोवा घेणे अत्यावश्यक आहे. यासाठी गुणवत्तापूर्ण अंमलबजावणी व सुधारणा सुनिश्चित करण्याच्या उद्देशाने खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांबाबत तालुका व राज्यस्तरावर व्यवस्थापन समिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

कायम स्वरूपी विना अनुदान तत्वावरील खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या अभ्यासक्रमाच्या अंमलबजावणीमध्ये गुणवत्तापूर्ण अंमलबजावणी व सुधारणा सुनिश्चित करण्याच्या उद्देशाने खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या अभ्यासक्रमांसाठी तालुका स्तरावर व राज्यस्तरावर खालीलप्रमाणे व्यवस्थापन समिती गठीत करण्यात येत आहे:-

तालुका स्तरावरील व्यवस्थापन समिती

अ.क्र.	पद	समितीमधील पद
१)	तहसिलदार	अध्यक्ष
२)	गट शिक्षण अधिकारी	सदस्य
३)	शासन नामनिर्देशित अशासकिय सदस्य	सदस्य
४)	शासन नामनिर्देशित अशासकिय सदस्य	सदस्य
५)	प्राचार्य, संबंधित खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	सदस्य सचिव

उपरोक्त समितीमधील शासन नामनिर्देशित अशासकिय सदस्यांची नेमणूक जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांच्याशी सल्लामसलत करून अध्यक्षांनी करावी.

तालुका स्तरीय समितीची कार्यक्षेत्र :-

(१) तालुक्यांतर्गत सद्यःस्थितीत कार्यरत खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमार्फत व इतर कौशल्य अभ्यासक्रम/ संस्था तसेच स्थानिक गरजा व मागणी या सर्वांचा विचार करून आणखी किती नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करता येतील, याबाबत अहवाल सादर करणे,

(२) नवीन अभ्यासक्रम तयार करणे, अभ्यासक्रमात सुधारणा करणे इत्यादीबाबत तालुक्यातील स्थानिक गरजेनुसार प्रशिक्षणाबाबत उपाययोजना सुचविणे,

(३) संबंधित तालुक्यामधील खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांद्वारे देण्यांत येणारे प्रशिक्षण डी.जी.टी, नवी दिल्ली यांच्या नियमानुसार व राज्य शासनाच्या मानकानुसार सुरु आहे किंवा कसे याबाबतची पडताळणी करुन अहवाल सादर करणे,

(४) राज्य स्तरीय समितीने तयार केलेल्या प्रशिक्षकांच्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या आराखड्याची अंमलबजावणी करणे.

(५) खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांसंदर्भात शासनास/ संचालनालयास/प्रादेशिक सह संचालक यांच्याकडे प्राप्त झालेल्या तक्रारींची शहानिशा करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार संबंधित खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेस भेट देऊन पाहणी करणे व त्याबाबतचा अहवाल संचालनालयास/ राज्य स्तरीय समितीस सादर करणे,

तालुका स्तरीय व्यवस्थापन समितीने त्यांचे अहवाल उचित मार्गाने संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना सादर करावेत.

तसेच यासंदर्भात तालुका स्तरीय व्यवस्थापन समितीच्या अधिकाराबाबत शंका उद्भवल्यास त्याचे निरसन करण्याचा अधिकार संचालकांना असेल व यासंदर्भातील संचालकांचा निर्णय अंतिम असेल.

२.

राज्य स्तरीय व्यवस्थापन समिती

अ.क्र.	पद	समितीमधील पद
१	मा. मंत्री, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता	अध्यक्ष
२	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
३	संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई	सदस्य
४	शासन नामनिर्देशित अशासकिय सदस्य	सदस्य
५	शासन नामनिर्देशित अशासकिय सदस्य	सदस्य
६	संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुलूंड, मुंबई	सदस्य सचिव

३. तालुकास्तरीय समिती खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या अभ्यासक्रमाच्या अंमलबजावणीमध्ये येणाऱ्या अडचणी व त्याअनुषंगाने करावयाच्या आवश्यक सुधारणा याबाबतचा अहवाल जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांच्यामार्फत संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना सादर करेल. तसेच तालुका स्तरीय व्यवस्थापन समितीकडून प्राप्त होणाऱ्या अहवालास अनुसरुन धोरणात्मक सुधारणा करण्याबाबतचे प्रस्ताव संचालकांमार्फत राज्यस्तरीय व्यवस्थापन समितीस सादर केले जातील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा सांकेतांक क्र. २०२५१०१६१७२७१२८५०३ असा आहे. हा निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(मुं. उ. भरोसे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.अध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र राज्य, विधान भवन मुंबई.
६. मा.सभापती, विधानपरिषद, महाराष्ट्र राज्य, विधान भवन मुंबई.
७. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
९. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
१०. सर्व विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य, विधान भवन, मुंबई.
११. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. अपर मुख्य सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. सर्व विभागीय आयुक्त,
१५. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१६. सर्व जिल्हाधिकारी
१६. सर्व विभागीय शिक्षण उप संचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), (संचालनालयामार्फत)
१४. सर्व तहसिलदार
१५. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय,मुंबई / नाशिक/ पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
१६. संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, (संचालनालयामार्फत)
१७. सर्व प्राचार्य, शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था,
१८. सर्व प्राचार्य, खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था,
१९. निवड नस्ती. (व्यशि-३), कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, मंत्रालय.
